

Maarup Kirkes Venner

M. Kabelsvej 62, Lønstrup, 9800 Hjørring
maarupkirke@has.dk

Lokal Agenda 21

Tlf. 98 96 01 27

<http://www.maarupkirke.dk>

Kære ven af Maarup kirke

Hermed en rapport om situationen lige nu og det skete siden sidst.

Situationen lige nu

- ✓ Sidst på sommeren 2005 kom der en sætningsrevne ved fællesgraven for de druknede fra "The Crescent", og den 15. december 2006 kom der et voldsomt skred på dette sted. For 14 dage siden kom endnu en sætningsrevne - en revne som skabte en pressestorm af format omkring kirkens bevaring, nedtagelse m.v. Revnen er svær at se, og forveksles derfor af de mange besøgende og pressen desværre med det store skred fra december 2006. Den korteste afstand til kirken er og vil være 9 m, også når jordstykket ved den aktuelle revne skrider, hvilket forhåbentlig varer længe.

Foto: Henning Kristensen 20. december 2006

Møde i kontaktgruppen¹

26. februar 2007 med følgende dagsorden

- ✓ **Udviklingen siden sidste møde i 2005.**

Trods mange indsigelser valgte kulturminister Brian Mikkelsen i november 2005 at affrede kirken, hvorfor man ikke var bundet af kravet om arkæologiske undersøgelser, som der øvrigt ikke var økonomi til. Der ville heller ikke blive flere historiske og arkæologiske undersøgelser. På mødet i kontaktgruppen 15. maj 2005 var alle enige om, at kirken ikke skulle pilles ned, men have lov til at falde, når og hvis den tid skulle komme. En beslutning som endnu engang blev bekræftet på mødet i februar 2007.

- ✓ **Ny P-plads?**

Nordjyllands Statsskovdistrikt havde undersøgt mulighederne for at forbedre parkeringsforholdene ved kirken ved bl.a. ved at nedlægge den eksisterende og etablere en ny på området mellem Mårupgård og kirken. Et forslag som ville kræve dispensation fra naturbeskyttelseslov, fredning m.v.

Vi tilkendegav, at vi ikke kunne gå ind for den foreslåede ændring - som ville ændre markant på kirkens omgivelser - og vores oplevelse af forholdene ved Maarup er at folk tilpasser sig situationen. Og hvorfor skulle man i Fredningsnævn, Naturklagenævn mv. give dispensation til en P-plads, når der ikke er stemning for dispensationer til kirkens bevaring. Konklusionen på mødet blev, at der ikke var stemning for at ændre på parkeringsforholdene.

- ✓ **Flytning af hegn**

Efter skredet i december blev det besluttet nu at flytte hegnet - som er opsat af hensyn til nedslidning fra de mange besøgende - til grusstien ved den gamle tårnsokkel. Skovdistriktet søger Fredningsnævnet herom.

Under dette punkt orienterede Skagen Innovationscenter om den fjernede kystsikring ved kirken. Desuden om Trafikudvalgets besøg i Lønstrup den 21. marts.

¹ Nationalmuseet, Lønstrup Turistforening, Ålborg Provsti, Maarup Menighedsråd, Sognepræst Peder Madsen, Danmarks Naturfredningsforening, Vendsyssel historiske Museum, Skov- og Naturstyrelsen Skagen og København og Maarup kirkes Venner

✓ **Drøftelse af fremtidig placering af anker fra The Crescent samt mindesten**

Der var ikke enighed om en fremtidig placering af ankeret. Turistforeningen ønsker at flytte det til udsigtspladsen ved Sdr. Strandvej i Lønstrup. Vores holdning er at ankeret skal blive ved kirken og kirtegården, og når og hvis det bliver aktuelt at flytte det, må det flyttes længere ind på kirkens område. Vraget fra The Crescent ligger ud for kirken mellem 2. og 3. revle.

Mindestenen for de engelske søfolk blev i september 2005 flyttet labidariet i det sydvestlige hjørne af kirtegården, hvor der er lavet plads til de gravstene, der har været i fare for at styrte ned ad skrænten. Sammen med Historisk Samfund for Vendsyssel søgte vi om at få stenen flyttet hen ved siden af ankeret, hvilket skete i vinter.

✓ **Markering af 200-året for The Crescents forlis - natten mellem 5. og 6. december 2008**

Statsskovrider Frede Jensen nævnte, at de kunne tænke sig en markering af begivenheden. Vi havde tidligere nævnt for ham, at vi allerede var i gang med planlægning af et sådant arrangement. Bl.a. var et foredrag med cand. mag. Ingrid Nielsen den 5. december 2008 allerede aftalt. Ingrid Nielsen har i flere år forsket i de danske og enkelte arkiver for at kortlægge det dramatiske forlis. Vi håber på en weekend, hvor folk med interesse i Englandskrigen både fra England og Danmark vil dukke op

Bevaring eller flytning

✓ **Flytning af kirken**

Midt i medievirakken dukkede det spørgsmål om flytning af kirken op på ny. Der henvises bl.a. til flytning af krudttårn kirker mv.

I 1904 flyttede man Rubjerg kirke - en flytning som kunne lade sig gøre fordi den var bygget i granitkvadre.

Mårup kirkes vægge er en blanding af strandsten og teglsten. Den nordre side samt dele af koret er ældre end 1536 - måske de oprindelige fra midt i 1200-tallet. Efter en sandflugts hærgen sidst i 1700-tallet blev kirkens tårn pillet ned og stenene brugt til reparation af kirkens sydside - en reparation som afsluttedes i 1787.

Vi har ikke opgivet kampen for at bevare kirken - og arbejder videre efter foreningens formålsparagraf:

Foreningens formål er at støtte arbejdet for at Mårup kirke sikres for eftertiden på det sted, hvor kirken blev bygget i det 13. århundrede, at støtte bestræbelserne på at bevare omgivelserne intakte, samt at udbrede kendskabet til de kulturelle og historiske værdier, der knytter sig til stedet.

Kystsikringen ved Mårup

- ✓ Sagen er kort fortalt at SIC gik ind lavede en kystsikring ved Mårup Kirke i 1998 og igen i påsken 1999 efter større kontroverser med det daværende Kystinspektoratet om tilladelser til kystbeskyttelse Danmark. Trafikminister Sonja Mikkelsen greb derefter ind i sagen, og der blev udstedt en tilladelse til SIC til kystbeskyttelse af Mårup Kirke.

I sommeren 2005 kunne det konstateres at rørene ved Mårup Kirke var rykket op, og tillægget af sand skyllet væk foran Mårup Kirke. Efterfølgende genetablerede SIC en mindre strækning ved Mårup Kirke i efteråret 2005, men disse rør forsvandt også.

Omkring påske var kystsikringen ved kirken - igen udsat for hærværk. Rørene var simpelthen fjernet. Det er svært at forstå hvem, der kunne have glæde af en sådan handling, som kan blive til stor skade for kirkens fremtid.

Virkingen og effektiviteten af SIC systemet er videnskabeligt beskrevet i Geologisk nyt 01/07 - www.geologisknyt.dk

Hvad sker der nu

✓ **Møde med Hjørrings borgmester Finn Olesen**

I august mødes foreningen efter aftale med Finn Olesen - et møde, der var aftalt før sommerferien. Til vores glæde har han til flere nyhedsmedier² udtalt at han er åben for metoden, hvis det kan dokumenteres, at rørene har en effekt.

»Det er der jo undersøgelser, der tyder på. Jeg støtter ikke forslaget fra den lokale provst om at flytte kirken til Frilandsmuseet. Kan den ikke bevares med kystsikring, må den falde i havet, som det er sket for mange andre bygninger«, siger borgmesteren.

---

² Politiken 17. juli 2007

Folketingets trafikudvalg

- ✓ Var den 21. marts på besøg i Lønstrup for at se på kystsikring. Og i forsommeren vendte to af medlemmerne - trafikpolitisk ordfører Walter Christoffersen og formanden for Trafikudvalget Flemming Damgaard Larsen - tilbage og her lagde de turen omkring Mårup kirke - de er således fuldt orienteret om situationen omkring kirken.
- ✓ Walter Christoffersen har møde med Trafikminister Flemming Hansen d. 13. august vedr. kystbeskyttelsen ved Søndervig, og vil i samme forbindelse tage en forhandling med Flemming Hansen omkring finansiering af et projekt ved Mårup - kombination af indpumpning af sand til erstatning af det, der er forsvundet, da rørene blev fjernet samt nedsætning af nye rør.

Levende kystsikring 11. august kl. 17.00 - vi støtter initiativet fra to af Lønstrup unge

- ✓ *"Hjælp Mårup kirke" - kom ud og vær "levende kystsikring".³*
Vi mødes på stranden ud for Mårup kirke. Denne happening er et forsøg på at skabe opmærksomhed om kirken og dens betydning for lokalbefolkningen og turister. Vi håber herigennem også, at dette kan føre til kystsikring og dermed bevarelse af kirken.
Vi håber at se rigtig mange, der vil være med til at bakke op om kampen for at bevare Mårup kirke. For yderligere information kontakt; Marie-Elena Hansen 6167 4762 eller Bettina Imhof 2096 5048

Inventaret

- Alterbord og prædikestol
- ✓ Her er intet nyt i sagen - efter vi sidste år bad Menighedsrådet om at rykke Provstiet for svar.

Arrangementer

- ✓ 2007-2008 blev også et år med mange henvendelser og mange fortællinger for grupper, skoler m.v. Mange og meget velbesøgte arrangementer i kirken blev det også til.
Som sædvanlig har vi, når tid og vejr var til det, åbnet kirken i weekender og helligdage udenfor sæsonen. Lønstrup Turistforening har ligesom sidste år ikke ønsket, at det er os, der åbner kirken i sæsonen, ej heller, at det er os, der fortæller om kirken og områdets historie, når de får henvendelser desangående.

Kontingent

- ✓ Selv om skrænten er rykket tættere vil vi forsat kæmpe for at kirken bevares og udbrede kendskabet til denne betydningsfulde kulturarv i en kommune der netop er blevet udpeget som kulturarvskommune. Fortælleaftener, udstillinger, koncerter med videre vil stadig være med til at skabe liv i og omkring den gamle kirke.
- ✓ Vi håber, at du/I stadig vil støtte vort arbejde. Kontingentet er uændret min. kr. 75/pr. person. Kan indbetales i Sparekassen Vendsyssel på kt. nr. 9070 15058 04992 eller på vedlagte indbetalingskort. Har du allerede indbetalt, da se bort fra dette. Husk at skrive fulde navn og adresse på indbetalinger og meld adresseændringer til os. Vi får en del breve tilbage p.g.a. flytninger m.v.

Hjemmesiden

- ✓ Følg situationen her.

Generalforsamling

- ✓ 22. august kl. 19.00 på Lønstrup gamle Skole. Dagsorden ifølge vedtægterne

Med venlig hilsen
Mårup Kirkes Venner

Lønstrup 27. juli 2007

---

³ Tekst fra de unges plakat

*****

Bøger om Lønstrup

✓ "Den lille by ved havet"

Lokalhistorisk Forening for Lønstrup og Omegn genoptrykte i 2005 "Den lille by ved havet" – skrevet af nu afdøde maler og forfatter Margrethe Loerges i 1977 – 100-året for naturkatastrofen. Margrethe Loerges var en af Maarup kirkes ivrigste støtter og den første, der arrangerede en koncert i kirken – 1972. Bogen, der koster kr. 148, kan købes i Lønstrup ved Sparekassen Vendsyssel, Spar-købmanden og Hotel Kirkedal. I Hjørring ved Betty Mogensens Boghandel.

✓ "Skudehandleren og spøgelsespræsten"

Udgivet i 2005 af lokalhistorisk forening er en beretning - skrevet i 1921 af lokalhistorikeren Severin Sortfeldt - der bygger på begivenheder og retssager fra 1700-tallet om den kontroversielle præst ved Rubjerg og Mårup kirke Poul Friis også kaldet Poul Fryd og skudehandleren Anders Sand fra Skallerup. Bogen koster kr. 75, og kan købes samme steder, som "Den lille by ved havet".

Vore kirkebygninger er den ældste af vores bygningskultur. Ingen verdslige bygninger kan aldersmæssigt nå op på siden af vore romanske kirker. kirkerne afspejler vor historie, først og fremmest overgangen fra katolicisme til protestantisme. kirkernes inventar udgør tillige en kunstschat, som demonstrerer billedkunstens udvikling fra 1200-tallet til i dag. Endelig indgår vore kirkebygninger som naturlige og umistelige elementer i det danske kulturlandskab.

Men også for andre trosretninger udgør gudshusene et endog meget væsentligt samlingspunkt. De er symbolet på deres selvforståelse og identitet, og bygningerne indgår i mange tilfælde i det, vi anser for den fælles arkitektoniske arv. Således er såvel katolske og reformerte kirker som synagogen i København fredet efter bygningsfredningsloven.

i lige så høj grad udgør kirkegårdsene et bånd til fortiden. Vi kender alle den særegne fornemmelse af at blive omsluttet af fortiden, når man vandrer en tur på en kirkegård. Her møder man sin egen slægt, sognets mere eller mindre fremtrædende personer, folk man har hørt om, og gravstenene er ofte forsynet med indskrifter, der maner til eftertanke. Mange gravmonumenter er af høj kunstnerisk værdi, udført af store kunstnere, eller de indgår i kirkegårdens plan på en måde, der understreger den arkitektoniske værdi.

Det er mit håb, at temaet "Troens huse og Dødens haver vil bringe en divtig og måske ikke så påagtet dimension ind i vor forståelse af den danske kulturarv og bidrage til større forståelse for vor nutid. Måske kan det også skabe baggrund for bedre beslutninger for vor fremtid.

I tilfælde af dårligt vejr bliver kurserne aflyst. Pris kr. 165/Klub Nordjyske 150.

Tilmelding til alle kurserne og nærmere oplysninger på tlf. 30322278 eller www.lof.dk/nyhjoerring.

Kurserne arrangeres i et samarbejde mellem LOF NY Hjørring og projektet "Kystens digtere, malere og komponister, de kendte og ukendte, amatører og professionelle"

Et miks af musik fra Norden, tilsat lidt overraskelser 24. juli kl. 20.00

Maj Vester Larsen, spiller violin, har en B.A. i folkemusik fra Rauland i Norge. Liv Vester Larsen, spiller violin, har taget undervisning i Sverige, og er optaget på Musikonservatoriet i Odense. I samarbejde med Foreningen NORDEN. Entre kr. 50.

"En aften med den danske sangskat" 31. juli kl. 20.00 Søren Krogh & Jeppe Smith-Olsen

Søren Krogh har sin rod i dansk folkemusik og har tidligere udgivet 5 anmelderroste cd'er fortrinsvist med egen (dansk) tekst og musik - den seneste, "Dagsorden" udkom august 2006, om hvad pressen bl.a. skrev: "Danmark har fået endnu en Benny Andersen". Jeppe Smith-Olsen er uddannet på Vestjysk Musikkonservatorium hos Finn Hansen og Niels-Henning Ørsted Pedersen samt Masterclass hos Lucas Drew fra Miami Symphony Orchestra. JSD har indspillet/spillet med bl.a.: Jesper Thilo, Finn Ziegler, Kim Sjøgren, Willy Egmose og Anker Buch og har således mangeårig erfaring som akkompagnatør. Programmet for koncerten vil foruden to fællessalmer indeholde en række af salmer og sange skrevet af bl.a. Carl Nielsen, Harald Bergstedt, Thomas Laub, N. F. S. Grundtvig, Knuth Becker, Willy Egmose, Søren Krogh og Lars Busk Sørensen. Desuden vil programmet også indeholde instrumentale bearbejdelser af kendte salmer. Koncerten afvikles i en varm og hyggelig atmosfære, hvor Søren Krogh kæder programmet sammen med korte introduktioner og anekdoter. Entre kr. 80. Klub Nordjyske 65.

130-års mindededag for Naturkatastrofen 11. august kl. 13.00 ved Bækslugten og Signalmasten

Fortællinger, musik, katastrofetilbud i butikker og restauranter – klæd dig ud tag kaffekurven med og kom til en hyggelig dag i Lønstrup – nærmere følger. I tilfælde af dårligt vejr afholdes arrangementet i **Mårup kirke**.

Mød op og vær med til at danne en "Levende kystsikring" 11. august kl. 17.00 på stranden ud for Mårup kirke

Uanset set, hvad medier og andre!! kunne mene har Foreningen Maarup Kirkes Venner ikke opgivet kampen for at sikre Mårup kirke og vi støtter derfor ovennævnte initiativ fra 2 af Lønstrups unge Maria Helene Hansen og Bettina Imhof. Se opslag i byen og i pressen.

En aften med Jytte Jacobsen, sang og Steen Poulsen guitar søndag 19. august kl. 20.00

Jytte Jakobsen(solosang)og Steen Poulsen(guitar) synger og spiller danske sange, kirkeviser og salmer. De giver deres personlige fortolkning af danske salmer og sange. Jytte Jakobsen er kirkesanger i Skallerup, Vennebjerg og Lønstrup Kirker. Hun er uddannet sanger fra Vestervig Kirkemusikskole. Steen Poulsen spiller guitar, og han komponerer ligeledes.

Danmarkshistoriske kvinder ved fortælleren Kirsten Thonsgaard 20. august kl. 20.00

En spændende fortælleaften i selskab Kirsten Thonsgaard, der er professionel fortæller, dramaturg og forfatter til bl.a. bøger om mundtlig fortællekunst fx 'Det store øde', og 'Drømmenes torv', Entre kr. 50.

Arrangeres i samarbejde med Fortællekredsen Vendsyssel og Vrå Højskole.

Jeppe Åkjær i ord og toner ved Carlo Thyrré og Bente Klarskov 26. august kl. 20.00

Bente Klarskov på guitar og Carlo Thyrré Jensen på guitar og keyboard vil fortolke Jeppe Aakjær's viser – de kendte og ukendte Fortælling om Aakjær, hans værker og hans betydning for dansk kultur. Der vil også være lejlighed til at synge med.

Hvor intet andet er anført kan billetter til arrangementerne købes i Sparekassen Vendsyssel tlf. 98 96 02 66 fra 15. juni

Maarup Kirkes Venner og Lokalhistorisk Forening for Lønstrup og Omegn